

Čudni glasovi nam dohajajo o neki razsodbi nekega c. kr. deželnega šolskega sveta. Glasom te razsodbe je pognjenih učitelju-očetu, ki ima desetero glav družine, izpred ust okroglih 1000 K. In zakaj? Kje je utemeljena ta naravnost kruta neusmiljenost? Dotični učitelj je neustrašeno razkrinkal nekoga, ki se ga gotovi faktorji oklepajo z vsemi rokami. — Kakor hitro dobimo natančne informacije, bomo govorili odkrito in brezobzirno ter pojasnili v pravi luči vso zadevo.

Listnica uredništva. Zaradi obilice gradiva smo morali več stvari, zlasti rubriko »Književnost in umetnost«, odložiti do prihodnje številke. Brez zamer!

Vabilo slovenskemu učiteljstvu.

Dne 26. t. m. se vrši v ljubljanskem »Narodnem domu« od 10. ure dopoldne naprej ustanovni shod ferijalnega akademiskega društva »Prosvete«, ki ji je glavni namen, da širi med Slovence ljudsko izobrazbo.

Dnevni red:

Dopoldne:

1. Pomen ljudske izobrazbe. (Poroča g. Žerjav.)
2. Ljudske javne knjižnice. (Poroča g. Ribnikar.)

Popoldne:

1. Dijaško delo za ljudsko prosveto v drugih narodih. (Poroča g. Lah.)
2. Naloga »Prosvete«. (Poroča g. Kuhelj.)

Zvečer:

Prijateljski sestanek v »Narodnem domu«.

Z ozirom na to, da si želi napredno dijaštvo najtesnejše zveze z učiteljstvom in z ozirom na ljudsko izobrazbo samo, vabi podpisani odsek slovensko učiteljstvo najiskrenejše na ta sestanek.

Za pripravljalni odsek ferijalnega akademiskega društva »Prosveta«:

Adolf Ribnikar, za t. č. tajnika. Pavel Grošelj, t. č. načelnik.

Udeležencem mednarodnega higijeničnega kongresa v Norimberku.

Ker se bo 1. mednarodnega kongresa za šol. higijeno v Norimberku, ki se vrši od 4. do 9. aprila t. l., udeležilo gotovo tudi večje število slovenskega učiteljstva, zato bi bilo kaj umestno, da bi se tovariši iz slovenskih pokrajin še pred potovanjem v Norimberk združili ter potem potovali skupno. Podpisane prosim torej tem potom vse one stanovske tovariše, ki se nameravajo udeležiti zgoraj navedenega kongresa, naj mu blage volje sporočijo svoje mnenje glede najprimernejše smeri potovanja ter glede časa in kraja sestanka pred odhodom.

V Središču, dne 14. sušca 1904.

Anton Kosi.

Poziv

za sklad, da se iz njega postavi Juriju Vegi spomenik v deželnem stolnem mestu Ljubljani.

Podpisani odbor se usoja obračati s tem pozivom na vse poznavatelje in prijatelje znanosti, pa tudi na vse cenitelje in častitelje junaških činov s prijazno prošnjo, da bi mu dejansko pomagali zbirati doneske in tako izvršiti patriotično podjetje, čigar pomen ne sega samo čez meje naše ožje domovine, ampak tudi čez meje avstrijske države.

Namen je podpisanemu odboru, poskrbeti za to, da po vsem svetu znani in slavni matematik

baron Juri Vega, vitez Marije Terezije reda,

prejme v deželnem stolnem mestu svoje ožje kranjske domovine, v Ljubljani, dostojen spomenik in da tako domovina častno povrne, kar je že dolgo dolžna odličnemu učenjaku, vrlemu branitelju in pospeševalcu civilizacije.

Baron Juri Vega, rojen leta 1754 v Zagorici v Moravski fari na Gorenjskem, sin nepremožnih kmečkih roditeljev, ki je pri topništvu, kamor je prostovoljno vstopil kot »prostak-kanonir«, dosegel častno stopinjo podpolkovnika, je bil zaradi svojega izvrstnega znanstvenega delovanja in zaradi svojih odličnih uspehov na bojnem polju v turških in francoskih vojnah že za svojega življenja deležen obilnih in posebnih časti in odlikovanj.

Za njegova doslej ne še prekošana logaritmično-trigonometrična dela, ki so bila tudi na angleški, francoski, nizozemski in ruski jezik prevedena in izmed katerih je njegova logaritmično-trigonometrična priročna knjiga prišla že v 80. tisku na svetlo in se še vedno uporablja na srednjih in višjih učiliščih vseh kulturnih narodov, so ga učene akademije in učene družbe v Londonu, Berlinu, Gotingi, Pragi, Erfurtu, Mogunciji izvolile za svojega souda.

V svojem svojstvu kot vojak, kot pripadnik staroslavnega bombardirskega kora se je izkazal zlasti v Lavdonovi vojski pred Belim gradom kot praktičnega artilerista in je odločil, da se je dne 8. oktobra 1789. vdala trdnjava Beli grad, dne 14. novembra 1793. pa je s svojim odločnim postopanjem provzročil, da si je naša vojska osvojila Fort Louis, ter je tako izvršil svoje najslajnejše junaško dejanje, ki je bil zanj tudi odlikovan z viteškim križem Marije Terezije reda.

L. 1800. povišan v (avstrijski) baronski stan, je bil Vega l. 1801. kot soud sprejet med deželne stanovce vojvodine Kranjske.

Da se temu že v življenju toliko odlikovanemu vojaku zdaj, ko je preteklo ravno celo stoletje, odkar je padel pod zločinsko roko zavrtnega morivca, zagotovi hvalečen spomin na njegova velika znanstvena dela in na njegove sijajne vojaške čine in se mu tako postavi dostojen spomenik v deželnem stolnem mestu Ljubljani, se je tukaj ustanovil osrednji odbor, ki se obrača do najširših krogov z vlijudno prošnjo, da bi blagovolili materijelno pospeševati to podjetje.

Doneski naj se blagovoljno pošiljajo na adresu: Blagajnik osrednjega odbora: Gospod Ivan Kramaršič, c. kr. stotnik domobranskega polka št. 27 v Ljubljani.

Osrednji odbor za Vegov spomenik v Ljubljani:

Predsednik:

Mihael Lukanc pl. Savenburg,
c. in kr. polkovnik v p.

I. podpredsednik:

Oton pl. Detela,

II. podpredsednik:

Ivan Hribar,

dež. glavar vojvodine Kranjske. župan dež. stol. mesta Ljubljane.

Ravnokar je izšla v tretjem tisku knjiga

Die Schulrevisionen

Handreichung für Schulaufsichtsbeamte

und

methodische Winke für Lehrer

von Teodor Hauffe.

Cena: 3 K, s poštino 3 K 20 h.

Prodaja knjigotrudnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

Vydrove žitne kave.

Poskusite! Poštna pošiljka s 5 kg 4 K 50 h franko.

Vydrova tovarna žitne kave Praga VIII.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vae leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovoljno pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Idriji. Naročnino pa prejema gosp. Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljke naj se pošiljajo franko. — Oznaniila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/4 strani 10 K, 1/8 strani 8 K, 1/16 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštne 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.